

Nr B 94

Av herr **Fröding**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om ersättningar till nämndemän.

I Kungl. Maj:ts proposition nr B 1 har bland utgifterna å driftsbudgeten för andra huvudtiteln under punkt C 10 upptagits ett förslagsanslag å 2 800 000 kronor avseende ersättningar till nämndemän. Anslaget är lika med det av vårriksdagen beslutade, vilket innebar en höjning med 100 000 kronor jämfört med budgetåret 1957/58. Höjningen hade i vårens statsverksproposition motiverats med den väntade belastningen.

Kungl. Maj:t har emellertid i proposition nr B 26 föreslagit vissa ändringar i häradsrätts sammansättning i brottmål av innebörd bl. a. att häradsrätt — i likhet med vad som redan beslutats beträffande rådhusrätt — skall i brottmål, vari icke kan dömas till straffarbete eller avsättning, vara domför med tre i nämnden. Ändringen har föreslagits träda i kraft den 1 januari 1959. Med hänsyn till vad som förekom i samband med att riksdagen antog de nya domförhetsreglerna för rådhusrätt torde anledning saknas att antaga annat än att propositionen nr B 26 kommer att vinna riksdagens bifall.

Detta kommer i sin tur att medföra, att efter den 1 januari 1959 ett visst antal allmänna tingssammanträden, vilka enligt tidigare domförhetsregler skolat hållas med stor nämnd, i stället kommer att hållas med tremansnämnd. I hur stor utsträckning detta kommer att bli fallet kan dock vara svårt att redan nu exakt bedöma. I stadsdomstolsutredningens betänkande (SOU 1958: 9), vilket ligger till grund för propositionen nr B 26, utsäges emellertid å s. 16 och 17 bland annat: »Utredningen har inhämtat uppgifter från ett trettiotal domsagor om målsfördelningen vid de allmänna tingen 1957. Enligt dessa uppgifter ha omkring 75 procent av hela antalet mål och ärenden utgjorts av sådana som skulle komma att höra under tremansnämnds behörighet.» Vad sålunda upplysts ger anledning antaga, att i vart fall vid de större och medelstora domsagorna med tätare sammanträdesturer ett icke ringa antal av de allmänna tingen i fortsättningen kommer att kunna hållas med liten nämnd. För min egen domsagas del (Medelpads östra) hade jag f. ö. till utredningen uppgivit, att efter reformens genomförande ca 25 procent av de allmänna tingen torde kunna handläggas med tremansnämnd. Efter nu föreslagna ändringar i lagen om handläggning lär procenttalet komma att öka. För smärre domsagor med glesa sammanträdesturer lär dock tremansnämnd komma att ersätta den stora nämnden mera undantagsvis, då det i dessa domsagor oftast torde komma att visa sig nödvändigt att inplacera åtminstone något mål eller ärende som kräver stor nämnd på uppslistan.

Med hänsyn till det anförda synes det emellertid uppenbart, att kostnaden för häradsnämndens ersättningar efter den 1 januari 1959 kan väntas bli i ej oväsentlig grad reducerad. Detta synes vid statsverkspropositionens framläggande ej ha beaktats. Den föreslagna höjningen av förevarande förslagsanslag med 100 000 kronor torde därför vara obehövlig.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen ville bestämma det under ifrågavarande punkt upptagna anslaget till allenast 2 700 000 kronor.

Stockholm den 25 juni 1958

Nils G. Fröding